

AgroActualiteiten

inhoud

Gecombineerde opgave nu indienen	2	GLB: rustgewas en stikstofbindend gewas	4
Extra vragen in Gecombineerde opgave	2	Renure en gebruik mineralenconcentraat	5
Overige wijzigingen GO	3	Regeerakkoord: productierechten en afroaming	5
Tarieven GLB-subsidies 2025 en 2026	3	Kort nieuws	6
Enkele versoepelingen GLMC's	4	Agenda	6

Een aantal weken geleden zat ik bij de lancering van het plan van aanpak voor stikstofreductie en natuurherstel van de provincie Fryslân. Op dit soort bijeenkomsten popt er wel eens spontaan een gedachte bij me op. Deze keer was het er opeens ook. Met een grote glimlach van een binnenpretje, ik moest denken aan de kinderserie Buurman en Buurman, A je to! Deze zelfde gedachte was er ook waarschijnlijk gekomen bij de presentatie van de Provincie Groningen, Drenthe of Utrecht. Buurman en Buurman staat bekend om twee goedbedoelende klussers die vol enthousiasme problemen proberen op te lossen, maar door gebrek aan overzicht en planning vaak juist méér problemen veroorzaken. Hun oplossingen zijn creatief en vol inzet, maar zelden doordacht. Uiteindelijk ontstaat er meestal een nog ingewikkelder situatie dan waar ze mee begonnen. Precies die metafoor kwam in mij op horende hoe men bij de provincie denkt het huidige stikstofvraagstuk in Nederland denkt te gaan vlot te trekken.

Net als bij Buurman en Buurman begon het stikstofprobleem niet ineens. Het is het resultaat van jarenlange opbouw: intensievere landbouw, infrastructuur, industrie en bouw hebben samen geleid tot een hoge uitstoot van stikstofverbindingen. Lange tijd werd het probleem vooruitgeschoven of opgelost met tijdelijke constructies, zoals rekenmodellen en vergunningensystemen die ruimte moesten creëren voor nieuwe activiteiten. Dat werkte een tijd — net zoals een geïmproviseerde oplossing van de buurmannen soms even lijkt te werken. Maar in Buurman en Buurman volgt daarna vaak het moment waarop blijkt dat de eerdere “oplossing” nieuwe problemen heeft veroorzaakt: een muur stort in, een dak lekt, of een apparaat ontploft. In het stikstofdossier gebeurde iets vergelijkbaars toen juridische uitspraken duidelijk maakten dat eerdere beleidsconstructies onvoldoende bescherming boden voor natuurgebieden. Plotseling bleek dat vergunningen, bouwprojecten en uitbreidingen niet langer vanzelfsprekend door konden gaan. Hierbij zijn bijvoorbeeld de PAS-melders binnen de landbouw sterk de dupe van geworden, zonder dat ze zelf part nog deel schuldig zijn aan hun huidige situatie.

Een ander herkenbaar element is de opeenvolging van snelle reparaties. In de serie proberen de buurmannen steeds een nieuwe truc: nog een plankje, een extra touw, een andere machine. In het stikstofbeleid zien we soms ook een reeks van noodmaatregelen, tijdelijke regelingen en nieuwe plannen die elkaar snel opvolgen. Elke maatregel probeert een deel van het probleem op te lossen, maar het grotere systeem blijft complex en moeilijk bestuurbaar.

Toch zit er ook een belangrijk verschil in de vergelijking. In Buurman en Buurman is het falen onderdeel van de humor: aan het einde lachen ze er samen om. Het stikstofprobleem daarentegen heeft serieuze gevolgen voor de landbouw en de individuele landbouwers, de natuur, woningbouw en economie.

Waar de buurmannen na een mislukte klus gewoon opnieuw beginnen, vraagt dit vraagstuk om langdurige keuzes, samenwerking en zorgvuldig beleid. De vergelijking met Buurman en Buurman werkt daarom vooral als satirische spiegel: hij laat zien hoe goedbedoelde oplossingen (het is een goed plan volgens de gedeputeerden) zonder lange termijnvisie (geen idee of het gaat werken en of de vergunningstop weer wordt vlot getrokken) kunnen uitmonden in steeds ingewikkeldere situaties. Tegelijk herinnert hij eraan dat echte problemen niet met improvisatie alleen kunnen worden opgelost — soms is een fundamenteel nieuw plan nodig voordat je opnieuw gaat bouwen.

Laten we hopen dat ik op dit punt ongelijk krijg en de gedeputeerden van de provincie kunnen zeggen tegen mij. A je to!

Herman

Gecombineerde opgave nu indienen

U kunt dit jaar uw Gecombineerde opgave (GO) t/m 18 mei indienen. Net als in andere jaren kunt u ook uw GLB-subsidies aanvragen.

Uiterlijk 18 mei indienen

Dit jaar kunt u uw GO indienen t/m 18 mei (in plaats van 15 mei). De reden hiervoor is dat vrijdag 15 mei de dag na Hemelvaart is. 18 mei is de eerstvolgende dag na het weekend.

De peildatum voor het in gebruik hebben van uw percelen blijft 15 mei. Deze datum geldt ook voor de bepaling of u 'actief landbouwer' bent.

Onderdelen GO

Met de GO geeft u gegevens op voor de 'Landbouwtelling' en voor 'mest'. Ook worden vragen gesteld voor algemene statistieken. Daarnaast kunt u uw GLB-subsidies aanvragen.

'Mijn percelen' belangrijke basis

De opgave van uw percelen en de gewassen die u teelt zijn van belang voor 'mest' en het GLB. In de GO worden, zoals gebruikelijk, de gegevens over uw percelen uit 'Mijn percelen' gehaald. Voor een goede invulling van uw GO moet 'Mijn percelen' zijn bijgewerkt. U kunt 'Mijn percelen' actualiseren

Extra vragen in Gecombineerde opgave

U moet dit jaar extra vragen beantwoorden voor de 'Europese landbouwtelling'. De vragen gaan over een drietal onderwerpen.

Bedrijfsvoering

Binnen dit kader gaan de vragen over o.a. de bedrijfsvorm, bedrijfsleiding en meewerkende familieleden. Ook worden vragen gesteld over 'verbrede landbouw' en het aandeel hiervan in de bruto-opbrengst.

Mest

De vragen over 'mest' gaan o.a. over de aanwending van drijfmest en vaste mest op bouwland en grasland. En de manier van emissiearm aanwenden van de

voordat u met uw GO begint. Ook kunt u vanuit de GO rechtstreeks naar 'Mijn percelen' gaan.

GLB-subsidies aanvragen

Met de GO kunt u de volgende GLB-subsidies aanvragen:

- Basispremie
- Ecopremie.
- Toeslag Jonge landbouwers.
- Behoud van zeldzame landbouwhuisdierrassen.
- Brede weersverzekering.
- Diergezondheidsfonds.

GO actueel houden

U moet uw GO actueel houden t/m 15 oktober 2026. Dit betekent o.a. dat u wijzigingen in gewassen door moet geven. Ook moet u eco-activiteiten, zo spoedig mogelijk, intrekken als u deze niet uitvoert of als u niet (meer) aan de voorwaarden voldoet.

Het belang van een juiste en tijdige indiening van uw GO is groot. Indien nodig kan uw adviseur u hierbij ondersteunen.

mest. Ook moet u uw mestopslagcapaciteit (in maanden) opgeven.

Huisvesting

Binnen het onderdeel huisvesting worden vragen gesteld over:

- Het staltype en de mestsoort (rundvee).
- De uitloop, de vloeruitvoering en weidegang (varkens).
- De uitloop en de vloeruitvoering (pluimvee).

Het beantwoorden van alle vragen vraagt dit jaar extra tijd.

Overige wijzigingen GO

In de Gecombineerde opgave zijn ook nog andere wijzigingen doorgevoerd. Dit geldt onder andere voor de onderdelen 'Grond' en 'Dieren'.

Onderdeel grond

U moet eerst aangeven of u één of meer percelen wilt aanmelden voor de fosfaatdifferentiatie. Als u dit wilt, moet u vervolgens bij de betreffende percelen de fosfaattoestand van de grond (PAL en P-CaCl₂) invullen.

Ook moet u 'andere grond', die u in gebruik heeft, opgeven. Het gaat hierbij over:

- Grond die geschikt is voor de landbouw, maar niet zo wordt gebruikt (bijv. camping, volkstuin, grond met zonnepanelen).
- Grond die niet geschikt is voor de landbouw (bijv. erf, gebouwen, vijvers en wegen).

Onderdeel dieren

Bij het onderdeel dieren worden soms extra vragen gesteld over huisvesting. Ook zijn er extra vragen over varkensvoer, zoals het gebruik van reststromen uit de levensmiddelenindustrie.

Tarieven GLB-subsidies 2025 en 2026

De tarieven voor de basis- en ecopremie 2025 zijn definitief vastgesteld. De tarieven zijn hoger dan de eerder bekendgemaakte voorlopige tarieven. Ook is een inschatting gemaakt van de tarieven voor 2026.

Hoogte basis- en ecopremie 2025

De voorlopige tarieven waren gebaseerd op de opgave van eco-activiteiten op 15 mei 2025. Daarna zijn diverse eco-activiteiten ingetrokken. Ook heeft RVO eco-activiteiten afgekeurd. Hierdoor hebben bedrijven minder ecopremie definitief aangevraagd. Het gevolg is dat er nu voldoende budget beschikbaar is om de maximale ecopremie uit te betalen: Brons € 60, Zilver € 100 en Goud € 200.

Basispremie

De basispremie is definitief vastgesteld op € 174/ha (meer dan 40 ha). Voor de eerste 40 ha is het tarief € 224,35/ha.

Bij 'paarden, pony's en ezels' wordt nu het totaal aantal dieren getoond, dat op 1 april 2026 bij I&R is geregistreerd.

Nieuwe gewassen

Het gewas Notenbomen (2645) is opgesplitst in Notenboom, hazelnoot (7139), Notenboom, walnoot (7193) en Notenboom, overig (7194).

Daarnaast zijn de volgende gewassen nieuw: Bosui (7195), Lente-ui (7196), Anna Paulowna, hakhout (7136) en Bamboe (7197).

Niet meer subsidiabel

Vanaf 2026 zijn de gewassen 'Woudboom' en 'Anna Paulowna, hakhout' niet meer subsidiabel. Anna Paulowna als boomkwekerijgewas blijft wel subsidiabel.

De meeste onderdelen in de GO zijn niet gewijzigd. Let extra op de (detail)wijzigingen.

Inschatting basis- en ecopremie 2026

In 2026 komt extra budget beschikbaar voor de ecopremie. Het doel is om ook in 2026 de maximale tarieven voor de ecopremie uit te betalen. Verder schat de minister in dat de basispremie 2026 circa € 170/ha zal zijn. Het extra tarief voor de eerste 40 ha is nog niet bekend gemaakt.

Vergelijkbare aanvraag basis- en ecopremie

Voor de ingeschatte tarieven 2026, is ervanuit gegaan dat de aanvragen voor basis- en ecopremie in 2026 vergelijkbaar zullen zijn met 2025.

U kunt, op basis van deze tarieven, een inschatting maken van de totale GLB-subsidie die u kunt verwachten.

Enkele versoepelingen GLMC's

Binnen de conditionaliteiten zijn versoepelingen doorgevoerd bij enkele GLMC's. U moet aan de GLMC's voldoen als u GLB-subsidie aanvraagt.

Vrijstelling biologische bedrijven

Heeft u een biologisch bedrijf? Of bent u in omschakeling? Dan bent u vrijgesteld van diverse GLMC's. Echter vaak moet u vanuit andere wet- en regelgeving toch aan diverse regels voldoen (bijv. de verplichte bufferstroken). Bij niet voldoen kunt u wel een boete krijgen, maar geen korting op uw GLB-subsidies.

Sommige GLMC's wel verplicht

Voor de volgende GLMC's geldt geen vrijstelling:

- GLMC 2 Bescherming van veengebieden.
- GLMC 8 Behoud landschapselementen.
- GLMC 9 Bescherming blijvend grasland in Natura 2000-gebieden.

Overige wijzigingen GLMC's

Bij onderstaande GLMC's zijn de regels versoepeld.

- GLMC 1 Behoud blijvend grasland. Op nationaal niveau mag het aandeel blijvend grasland met

10% dalen (was 5%).

- GLMC 5 Erosie tegengaan. Op percelen met een helingshoek vanaf 18% mag u nu ook 'gras gecombineerd met wijndruiven' telen.
- GLMC 6 Minimale bodembedekking. Het verplicht telen van een vanggewas na mais (zand/löss) is vervallen. U moet hier wel aan blijven voldoen vanuit de mestregelgeving.

'Vrijstelling' GLMC 7 Gewasrotatie op bouwland?

Heeft uw bedrijf een omvang van maximaal 30 ha? Volgens 'Europa' hoeft u dan niet meer gecontroleerd te worden op de gewasrotatie-eisen vanuit GLMC 7. Formeel moet u nog wel aan GLMC 7 voldoen, maar de kans op controle (en een sanctie) lijkt beperkt te zijn. Het is echter de vraag hoe Nederland deze regel gaat toepassen. Zolang deze duidelijkheid er niet is, is het advies om aan de gewasrotatie-eis te blijven voldoen.

Ondanks de versoepelingen moet u vaak toch voldoen vanwege andere regelgeving.

GLB: rustgewas en stikstofbindend gewas

Zoals eerder is aangegeven zijn wijzigingen doorgevoerd bij de eco-activiteiten 'Rustgewas' en 'Stikstofbindend gewas'. Het is goed om dit in beeld te hebben voordat u uw Gecombineerde opgave invult.

Eco-activiteit 'Rustgewas'

Vanaf 2026 moet u bij de eco-activiteit 'Rustgewas' voldoen aan de eis dat u 'tenminste één keer in de drie jaar een rustgewas teelt' (1:3-eis). Dit betekent dat u aan onderstaande voorwaarden moet voldoen:

- U teelt dit jaar een toegestaan rustgewas.
- U heeft, op hetzelfde perceel, in tenminste één van de jaren 2023, 2024 en 2025 ook een rustgewas geteeld. Voor de teelt in het verleden geldt een ruimere selectie aan toegestane rustgewassen.

Eco-activiteit 'Stikstofbindend gewas'

Als u kiest voor de eco-activiteit 'Stikstofbindend gewas', dan heeft u te maken met een fors lagere waarde:

- Regio 1: € 415 per hectare (was € 1.995).
- Regio 2: € 585 per hectare (was: € 2.308).

Gevolgen voor punten en/of waarden

Het inzetten van de eco-activiteit 'Rustgewas' is vooral interessant voor de punten. Terwijl bij de eco-activiteit 'Stikstofbindend gewas' de hoge waarde (t/m 2025) gunstig was. Afhankelijk van uw bedrijfssituatie hebben deze aanpassingen in meer of minder mate gevolgen voor het toepassen van de ecoregeling op uw bedrijf.

Laat uw ecoregeling 2026 doorrekenen, zodat u niet voor verrassingen komt te staan.

Renure en gebruik mineralenconcentraat

De nationale regels voor het gebruik van Renure worden in het tweede kwartaal van dit jaar verwacht. Voorlopig geldt voor pilotdeelnemers een overgangsregeling voor het gebruik van mineralenconcentraat.

Renure

Renure kan ontstaan na bepaalde mestverwerkingstechnieken. Renure mag als kunstmestvervanger worden gebruikt, bovenop de stikstofnorm voor dierlijke mest. 'Brussel' heeft inmiddels goedkeuring verleend voor de productie en het gebruik van Renure. Voordat u Renure daadwerkelijk kunt gebruiken moet de nationale regelgeving definitief zijn.

Overgangsregeling mineralenconcentraat

Bent u deelnemer aan de pilot mineralenconcentraat, dan geldt voor u een overgangsregeling voor het mineralenconcentraat. U kunt het mineralenconcentraat als kunstmestvervanger blijven gebruiken, onder de volgende voorwaarden:

- U moet zich houden aan de voorwaarden van de pilot.
- U mag maximaal 80 kg N/ha uit het

mineralenconcentraat gebruiken boven op de stikstofnorm dierlijke mest.

- De (emissiearme) uitrijregels voor dierlijke mest zijn van toepassing.

Overgangsregeling niet definitief

Ook de overgangsregeling is nog niet definitief vastgesteld. Maar voorwaarden hiervoor staan inmiddels op de site van RVO. U kunt ervan uitgaan dat u hiervan gebruik kunt maken.

Renure niet te gebruiken buiten pilot

Krijgt u een aanbod om Renure aan te voeren? En is dit niet afkomstig van producenten die meedraaien in de pilot mineralenconcentraat? Of bent u zelf geen deelnemer? Dan wordt dit product gezien als dierlijke mest. Pas nadat de nationale regeling voor Renure definitief is, kunt u deze producten gebruiken als kunstmestvervanger, mits aan alle definitieve voorwaarden is voldaan.

Voorlopig kunt u alleen binnen de pilot het mineralenconcentraat gebruiken als Renure.

Regeerakkoord: productierechten en afoming

Onlangs is een regeerakkoord gepresenteerd. In de landbouwparagraaf binnen dit regeerakkoord is een passage over productierechten opgenomen. Als de plannen worden uitgevoerd, heeft dit voor betreffende bedrijven flinke gevolgen.

Afoming productierechten

Volgens het regeerakkoord worden dier- en fosfaatrechten afgeroomd als een bedrijf overgaat naar een nieuwe eigenaar buiten de familie. Het is nog de vraag hoe dan omgegaan wordt met wijzigingen binnen een BV. Ook gaat het regeerakkoord niet in op losse overdrachten van productierechten. Maar waarschijnlijk geldt de afoming ook hiervoor.

Opnieuw afoming varkens- en pluimveerechten

Bij de overdracht van fosfaatrechten geldt nu al een afoming van 30%, indien de overdracht niet binnen

familieverband plaatsvindt. Het ligt niet in de verwachting dat dit afomingspercentage wordt verhoogd. Voor varkens- en pluimveerechten worden mogelijk voor de zomer afomingspercentages vastgesteld. Het is nog niet zeker of dit definitief doorgaat en vanaf welke datum dit dan ingaat.

Invoering rechten voor kalveren en geiten

Het regeerakkoord geeft ook aan dat rechten gaan komen voor kalveren en geiten. Het is niet bekend wanneer dit gebeurt, in welke vorm (dierrechten?) en wat een eventuele peildatum wordt.

Wilt u dierrechten verkopen of kopen? Houd dan rekening met een mogelijke toekomstige afoming.

Kort nieuws

Subsidie veengebieden en/of extensivering

U kunt de subsidie 'Samenwerking in veenweiden en overgangsgebieden N2000' aanvragen in de periode 22 april t/m 8 juni 2026. De subsidie is bedoeld voor samenwerkingsverbanden (minimaal 200 ha) die in veenweidegebieden de grondwaterstand verhogen en eventueel extensiveren (melkvee), of in overgangsgebieden in en rond Natura 2000-gebieden extensiveren (melkvee- en/of akkerbouwbedrijven). De subsidie wordt toegekend op basis van een rangschikking.

Einde derogatie: welke regels blijven

Met het vervallen van derogatie mag ieder bedrijf weer fosfaatkunstmest gebruiken. Op klei/veen in NV-gebied zijn aanvullende regels, zoals 'verplicht vanggewas na mais' en bepaalde graslandvernietigingsregels vervallen. Ook de voorwaarde 'min. 80% grasland' is vervallen,

maar bedrijven met (minder dan) 75% gras moeten voldoen aan gewasrotatie-eis vanuit GLB (GLMC 7). Alle bedrijven moeten blijven voldoen aan het opstellen van een bemestingsplan, maar het is niet verplicht al uw grond te bemonsteren. Percelen met fosfaatdifferentiatie moeten wel bemonsterd zijn. Het indienen van 'Aanvullende gegevens' blijft verplicht, evenals de verplichte bufferstroken.

Kaartlaag rustgewassen RVO

Voor de controle of op een perceel in de afgelopen jaren een rustgewas is geteeld, kunt u gebruik maken van de 'Kaartlaag rustgewassen' in 'Mijn percelen'. In de meeste gevallen zal de informatie in de kaartlaag juist zijn. Echter voor bepaalde gewassen is de registratie niet volledig. Twijfelt u hierover? Neem dan contact op met uw adviseur.

Agenda

Vanaf 16 maart

- Uitrijden drijfmest op bouwland

Periode 22 april t/m 8 juni

- Aanvragen subsidie 'Samenwerking in veenweiden en overgangsgebieden N2000'

Uiterlijk 1 mei

- Aanvraag subsidie Jonge landbouwer (mits budget toereikend is)

15 mei

- Peildatum voor actief landbouwer en percelen in gebruik

Uiterlijk 18 mei

- Indienen Gecombineerde opgave, met opgave eco-activiteiten en aanmelding fosfaatdifferentiatie
- Aanmelden stikstofdifferentiatie

Uiterlijk 1 juni

- Aanmelden equivalente maatregel stikstof

over ons

Bent u op zoek naar een betrokken en deskundige adviseur die uw (tunnel)visie in twijfel durft te trekken? Iemand met een brede blik rondom uw agrarisch bedrijf? Dan bent u bij D&U Advies B.V. aan het juiste adres. Wij streven naar creatieve en haalbare oplossingen, toegesneden op uw persoon en persoonlijke omstandigheden.

Geïnteresseerd in wat we te bieden hebben? Neem dan contact op met:

Herman Hofstee 06-53667520

hermanhofstee@du-advies.nl

Klaas Jan Janssen 06-20710688

klaasjanjanssen@du-advies.nl

Björn Schutter 06-23993112

bjornschutter@du-advies.nl

Bezoekadres Postadres

Sylviuslaan 8	Postbus 606
9728 NS	9700 AP Groningen
Groningen	agro@du-
T: (050) 525 89 55	accountants.nl